herpy

VARANER

Biak Emerald Monitor

Varanus kordensis

Varanus kordensis er en slank, grøn træboende varan med et net af mørke ringpletter, og den lever kun på øen Biak nord for Ny Guinea. Den hører til en gruppe trævaraner, der er kendt for at være svære at holde og avle, og der findes næsten ingen detaljerede pasningstal for netop denne art.

Familie: Varanidae Tidligere navn: *Monitor kordensis; Varanus prasinus kordensis* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**70-90 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**8-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Ekspert**

PASNING

Min. terrarie	**120 × 80 × 180 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-34 °C**
Hotspot	**45-50 °C**
Temperatur, nat	**22-25 °C**
Luftfugtighed	**75-95 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter og hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**12-24 mdr.**
Kuldstørrelse	**2-5 æg**
Kuld pr. år	**1-3**
Inkubation	**160-190 dage** ved 28-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Utilstrækkelige data (DD)**

Arten er opført på CITES liste II og i bilag B i EU's forordning om handel med vilde dyr, så køb, salg og indførsel kræver de dokumenter, som listningen stiller krav om. Arten er ikke nævnt i bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015 om forbud mod hold af særlige dyr og må holdes efter de almindelige regler, herunder dyrevelfærdsloven.

Om arten

Varanus kordensis er en slank, træboende varan med lang hale og kraftige kløer. Halen er godt dobbelt så lang som kroppen, rund i tværsnit og gribende i den yderste tredjedel. Grundfarven er gulolivengrøn til mørkegrøn, og over den ligger et net af mørke ringpletter (øjepletter), som også dækker ben og hale. Det adskiller den fra *Varanus prasinus*, der har tværgående mørke bånd. Struben og bugen er lysebrune, og nakkeskællene har en tydelig køl. Hos ældre dyr kan nettegningen forsvinde, og i fangenskab mister mange dyr det gule pigment og bliver turkise.

Angivelserne af totallængden svinger fra 70-80 cm til op til 90 cm inklusive hale. Snude-kloak-længde og voksenvægt er ikke kendt for arten. Den beslægtede *Varanus beccarii* måler 26-29 cm fra snude til kloak og 74-80 cm i alt og vejer omkring 210 g, hvilket giver et fingerpeg. Levetiden er heller ikke kendt; 8-15 år er et skøn ud fra beslægtede trævaraner.

Arten blev beskrevet i 1874 og har i lange perioder været regnet som underart af *V. prasinus* eller helt slået sammen med den. Siden 2002 behandles den som selvstændig art. Ældre oplysninger om grønne trævaraner kan derfor gælde *V. prasinus*, *V. kordensis* eller begge. Størrelse, bygning, adfærd og pasningsbehov ligner hinanden så meget, at erfaringer fra den ene art som

regel kan bruges for den anden.

Arten er sky og nervøs, især vildfangne dyr, som kan bruge mange måneder på at falde til. Den er ikke et dyr til kæl, men til den, der vil iagttage et dagaktivt klatredyr i et stort, veludstyret terrarie.

V. kordensis kræver et rum eller et meget højt hjemmebygget terrarie, kraftig varme og lys, kunstig regn flere gange i døgnet, levende insekter året rundt og en holder, der kan tolke små tegn på sygdom. Udgiften til foder er beskeden, men udgiften til byggeri, lamper og dyrlæge er det ikke. Der findes kun få erfaringer med arten, og dyr i handlen er ofte vildfangne.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Udbredelse og levested

Varanus kordensis findes kun på Biak i Schouten-øerne, en ø i Cenderawasih-bugten nord for Ny Guinea i den indonesiske provins Papua. Typelokaliteten er Biak, i den ældre litteratur skrevet "Kordo" eller "Mysore". Arten er den eneste grønne trævaran i sin gruppe, der lever på en ø ud for Ny Guinea, og øen er lille, så den er en af de mest geografisk begrænsede i gruppen.

Om arten også findes på naboøerne i Schouten-gruppen, er ikke dokumenteret. Kortet viser kun Biak. Fund uden for Biak kan stamme fra dyr i fangenskab eller fejlbestemte dyr af *Varanus prasinus*.

> **Oprindelig udbredelse:** Indonesien.

LEVESTED

Varanus kordensis lever i den tropiske regnskov på Biak, hvor den holder til i trækronerne og sjældent kommer ned på jorden. Hvor højt den lever, hvilket mikrohabitat og hvilken døgnrytme den har, og hvilke temperaturer og fugtighedsgrader den møder i naturen, er ikke kendt.

Den beslægtede *Varanus prasinus* æder store træboende leddyr som græshopper, løvgræshopper, knæløbere, kakerlakker og biller, og hunnerne lægger æggene i termitboer oppe i træerne. Det er ikke set hos *V. kordensis*, men er et rimeligt udgangspunkt for indretningen af terrariet. Klimaet på en ø ved ækvator er varmt og fugtigt hele året. På Aru-øerne, hvor *Varanus beccarii* lever, er temperaturen omkring 25 °C om natten og 31 °C om dagen, og der falder omkring 2.000 mm regn om året.

Pasning

TERRARIET

Pasningen af *Varanus kordensis* er næsten den samme som for de andre grønne trævaraner: et stort, højt terrarie med mange skjul, tykke grene og korkrør. Tallene i dette afsnit er lånt fra den nærtbeslægtede *Varanus beccarii*. Et avlspar kan holdes i 160 × 120 × 180 cm (længde × bredde × højde) af vandfast krydsfiner. En unge flyttes til omkring 80 × 60 × 110 cm, når den bliver så aktiv, at den har brug for mere plads. Til ét voksent dyr er 120 × 80 × 180 cm et forsigtigt minimum, og større er bedre. Højden er vigtigere end gulvarealet, og dyrene bruger hele rummet.

Beklæd bagvæg og sider med korkplader. Sæt tykke grene i mange højder og vinkler, og lad nogle hænge frit, så dyret skal koordinere sine bevægelser, når det klatrer. Bor huller af forskellig størrelse i nogle af grenene, og fyld dem med små madstykker, så dyret skal fiske maden ud. Lav flere lukkede skjul i toppen og nogle kasser med løv, hvor dyret kan sove og lægge æg.

Som bund fungerer et 5-15 cm tykt lag skovjord med visne egeblade. Levende planter som monstera, ficus, bromelier og pothos giver skjul og holder på fugten. Et opvarmet vandbassin på ca. 15 cm dybde hjælper med at holde luftfugtigheden oppe. Arten graver ikke og behøver ikke dybt substrat. Dyrene er hurtige og kan smutte forbi en åben låge, så lav dobbelte døre eller en sluse, og afskærm alle lamper og varmekilder med net, så dyret ikke kan brænde sig. Ventilationen skal være god, helst med en åbning forneden og en foroven.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

TEMPERATUR

Temperaturerne er lånt fra *Varanus beccarii* og er et forsigtigt udgangspunkt for *Varanus kordensis*. Om dagen skal temperaturen være 24-34 °C og om natten 22-25 °C. Overfladetemperaturen under solpladserne skal være over 45 °C. Mål den med et IR-termometer, ikke som lufttemperatur. Der skal være en stor temperaturgradient, så dyret selv kan vælge mellem varme grene i toppen og køligere, skyggefulde zoner forneden.

Brug flere spotlamper eller metaldamplamper over de øverste grene, og placer solpladserne, så dyret kan sidde ved 45-50 °C overfladetemperatur og trække sig væk fra varmen, når det vil. Alle lamper skal sidde bag net. Om natten skal temperaturen falde til 22-25 °C. Mål med et digitalt termometer foroven og forneden, og kontrollér solpladsens overflade med IR-termometeret, hver gang opsætningen er ændret.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være høj, omkring 75-95 %, og bør ikke komme under 75 %. Tørre forhold giver udtørring og problemer med hudskiftet. Automatisk sprøjtning seks gange i døgnet i et minut ad gangen og et opvarmet vandbassin på ca. 27 °C holder fugten på 70-95 %, uden at bunden bliver konstant våd.

Trævaraner drikker dråber fra blade og vægge og kan også drikke af bassinet. Sprøjt derfor så kraftigt, at der sætter sig dråber på bladene. Lad bunden og de øverste grene tørre lidt mellem sprøjtningerne, så der ikke kommer mug og svamp. Et hygrometer i toppen og et nede ved bunden viser, om fugtigheden holder hele døgnet.

LYS OG UVB

Varanus kordensis er dagaktiv og soler sig i trækronerne. Behovet for UVB er ikke kendt for arten, men UVB anbefales. Et terrarie til et par kan belyses med to 75 W og en 150 W metaldamplampe (HQI) samt to halogenspots. Brug en UVB-kilde, der dækker de øverste grene, fx en kraftig metaldamplampe med UV eller et rør med høj afgivelse, og regn med Ferguson-zone 2 som et forsigtigt udgangspunkt. Der skal altid være skygge, så dyret kan trække sig væk fra lyset.

Skift lyskilderne efter producentens anvisning, fordi UV-afgivelsen falder med tiden. Hav lyset tændt omkring 12 timer i døgnet og mørkt om natten. Mål UV-indekset, hvis det er muligt, og tilpas afstanden til grenene derefter.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Varanus kordensis lever mest af insekter. I fangenskab består grundfoderet af fårekyllinger, kakerlakker, græshopper og æg, og kylling, kød, rejer og gnavere gives kun af og til. Den beslægtede *Varanus prasinus* lever i naturen af store træboende leddyr. Over 90 % af foderet skal være insekter (dubia-kakerlakker, rosenbillelarver, zophobaslarver og andre), og resten kan være fisk, kyllinge- og slangeæg, daggamle kyllinger og lidt kød af og til. Gnavere som hovedføde giver let fedme og svarer ikke til artens naturlige føde.

Et voksent dyr skal have 10-20 g foder om ugen fordelt på en til to fodringer. Slip gerne foderet løs i terrariet, eller gem det i borede grene, så dyret skal jage og lede efter det. Kalk (kalciumcitrat) og et tilskud af vitaminer og mineraler pudres på foderet, og insekterne skal være godt fodrede, før de gives videre. Enkelte dyr tager lidt frugt, men frugt er ikke nødvendigt.

Unger af grønne trævaraner kan nægte føde i op til to uger efter klækningen og nogle gange længere, og nogle tager i starten kun fluer. En moset blanding af æg, insekter og lidt banan eller spinat, bagt i mikrobølgeovn, kan bruges som supplement.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Varanus kordensis er så lille, at et bid sjældent er alvorligt, men kløerne er skarpe og kan give dybe rifter, og halen bruges til at gribe med, ikke til at piske. Dyrene er hurtige og sky og flygter hellere end at bide. Håndtér kun dyret, når det er nødvendigt, fx ved dyrlægebesøg eller flytning, og tag aldrig fat om halen. Vildfangne og stressede dyr bider oftere. Brug handsker, hvis det er nødvendigt.

Tæmning er sjældent mere end tilvænning til, at der er mennesker i rummet. Vask hænderne grundigt efter al kontakt med dyr, terrarie og foder, fordi krybdyr kan bære salmonella, og hold terrariet væk fra køkkenet og fra små børn.

Social holdform er ikke kendt for arten. Hos *Varanus beccarii* jager hannen hunnen voldsomt under parringen, og et par skal derfor have et stort terrarie med en skydevæg, så dyrene kan skilles ad. Hold dyrene enkeltvis, og saml kun et par, hvis terrariet er meget stort, har mange visuelle barrierer og kan deles helt. Det kan tage måneder, før et nyt dyr spiser roligt og viser sig.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsforskelle og kønsbestemmelse er ikke kendt for *Varanus kordensis*. *Varanus prasinus* er kønsmoden efter omkring et år, og 12-24 måneder er et rimeligt udgangspunkt. Voksne avlsdyr af *Varanus beccarii* er 26-29 cm fra snude til kloak og vejer 210-214 g. Dyrene bør være fuldt udvoksede og i god kondition, før de sættes sammen. Kønnet bestemmes sikrest af en dyrlæge med krybdyrerfaring.

PARRING

Varanus kordensis blev første gang avlet i fangenskab i 2002, og parringen er kun sparsomt beskrevet. Hos *Varanus beccarii* sættes hannen sammen med hunnen efter fire ugers karantæne. Hannen forfølger hunnen voldsomt, og parringen varer omkring to timer. Skil dyrene ad, hvis jagten bliver for voldsom. Vinterhvile er ikke kendt hos arten og skal ikke gives.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

ÆGLÆGNING OG KULD

Varanus kordensis lægger 2-5 æg 25-40 dage efter parringen, og hunnen kan lægge flere gange om året. Angivelserne svinger fra 2-5 til 3-4 æg pr. kuld. *Varanus prasinus* lægger op til tre kuld om året, og æggene vejer ca. 11 g. Giv hunnen mindst tre kasser med fugtigt løv eller jord, så hun kan lægge æg uden at skulle grave i bunden. Nogle hunner graver i stedet æggene ned i fugtigt substrat ved vandbassinet. Hunnen skal være godt fodret og fri for parasitter, fordi dårlig kondition giver svage æg.

INKUBATION

Æggene af *Varanus kordensis* klækker efter 160-175 dage ved ca. 30 °C på fugtigt substrat og efter 190 dage ved 28-29 °C. Læg dem i vermiculit, fugtet 1:2 efter vægt, ved 30 °C og omkring 95 % fugt i æskerne. Døde, fuldt udviklede fostre er et kendt problem i gruppen, og en unge kan have brug for hjælp til at komme ud af ægget efter godt 160 dage.

Æggene skal ikke vendes. Mærk oversiden med blyant, og læg dem i en æske med små lufthuller. Mulige årsager til tabene er for høj fugt i den sidste tredjedel af udrugningen, for tykke skaller og mangel på vitaminer og mineraler hos hunnen. Hold fugten moderat sidst i udrugningen, og luft ud.

OPDRÆT AF UNGER

Opdræt af *Varanus kordensis* svarer til opdræt af *Varanus beccarii*: en nyklækket unge måler omkring 19 cm i alt og vejer 8 g, ved 6 uger 23 cm og 10 g og efter 21 uger 27 cm og 14 g. Ungerne kan nægte foder i en måned og skal så tvangsfodres. I starten tager de ofte kun fluer, og efter omkring fem måneder tager de levende dubia-kakerlakker.

Hold ungerne enkeltvis i et lille, fugtigt terrarie med tynde grene, planter og køkkenrulle eller sphagnum, og sprøjt direkte på dem, så de drikker. Flyt dem til et større terrarie, når de bliver aktive, og kontakt en dyrlæge, hvis en unge ikke tager på.

Sundhed og typiske fejl

Dyr i handlen er oftest vildfangne eller såkaldt farmede dyr fra Indonesien og har ofte mange indvoldsparasitter som rundorm, bændelorm, protozoer og amøber. Stresset i fangenskab får parasitterne til at formere sig og kan give appetitløshed, sløvhed og manglende trivsel. Få en afføringsprøve undersøgt hos en dyrlæge med krybdyrerfaring, før dyret sættes i det endelige terrarie, og behandl efter svaret. Handlen med trævaraner fra små øer regnes ikke for bæredygtig, fordi bestandene er små. Køb helst opdrættede dyr.

Typiske fejl og sygdomme:

- For lav luftfugtighed, der giver udtørring og problemer med hudskiftet. Hold fugten over 75 %, og sprøjt flere gange i døgnet.
- Stress, nervøsitet og manglende appetit hos vildfangne dyr. De skal have ro, mange skjul og faste rutiner.
- For lidt kalk og vitaminer til hunnerne, som giver svage æg og døde fostre.
- Døde, fuldt udviklede fostre, når fugt og temperatur under udrugningen ikke passer.
- Svage unger, der spiser dårligt, og som skal vejes jævnligt.
- Bakterielle infektioner, fx atypiske mykobakterier, som kan ramme selv dyr i god trivsel.

- Salmonella. Vask hænderne, og brug ikke køkkenredskaber til terrariet.

Søg dyrlæge, hvis dyret taber sig, nægter føde i mere end to uger eller har indsunkne øjne, tør hud eller åndedrætsbesvær.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.